

partján. A hát alacsonyabb részén fekvő, de annak vonalát követő, K-Ny-i irányú, kb. 150 × 50 m-es lelőhelyet a 32. számú lelőhelytől egy mintegy 150 m-es leletmentes sáv választja el. Ezen a területen 1999. november 9-i terepbejárásunkkor őskori cserepeket találtunk. A felszín szántott, boronált, eső verte volt, jó látási viszonyokat nyújtott.

HORVÁTH FRIDERIKA – MIKLÓS GERGELY –
ZATYKÓ CSILLA

219. Nagyszakácsi, Sámsoni-sűrű

(Somogy megye) Ő, Kk

Az 51. számú lelőhely a falu Cserhát nevű, É-i részétől Ny-ra eső Sámsoni-sűrű-dűlőben fekszik, a dűlő Ny-i határát jelentő dűlőút mellett közvetlenül, a Cserhát K-i sor D-i házainak vonalában. Ezen a helyen 1999. november 11-én a szántásban kb. 100 × 100 m-es területen késő középkori kerámiát gyűjtöttünk.

Az 52. számú lelőhely a falu Cserhát nevű, É-i részétől Ny-ra eső Sámsoni-sűrű-dűlőben fekszik, a dűlő Ny-i határát jelentő dűlőúttól kb. 150 m-re a Cserhát D-i házainak vonalában. Az 51. számú lelőhelytől kb. 200 m-re fekvő, igen kisméretű (50 × 50 m) lelőhelyen késő középkori kerámiát gyűjtöttünk.

A falu Cserhát nevű É-i részének D-i vége mögött fekszik, a főúttól kb. 400 m-re. Az 53. számú lelőhely egy É-D-i irányú, enyhe kiemelkedés oldalában helyezkedik el, annak vonalát követve. Az 50 × 200 m kiterjedésű lelőhelyen késő középkori, valamint egy darab őskori kerámiát gyűjtöttünk.

A főúttól Ny-ra eső Sámsoni-sűrű-dűlő D-i felében fekszik az 54. számú lelőhelyünk, a falu Nagyszakácsi nevű és a Cserhát nevű É-i települési egysége közötti terület mellett, a főúttól kb. 500 m-re. Az 53. számú lelőhelytől D-re esik, a két lelőhelyet kb. 200 m-es leletmentes sáv választja el. Itt egy 50 × 100 m-es körzetben összesen 4 db késő középkori kerámiát találtunk.

Az 55. számú lelőhely a falu Cserhát nevű, É-i részétől Ny-ra eső Sámsoni-sűrű-dűlőben fekszik, a kertek alja mögött, közvetlenül a dűlőt K-Ny-i irányban átszelő csatornadarabtól D-re kb. 150 m-re kezdődően. A lelőhely ÉK-i része feltehetően benyúlik a kertek alá is, itt azonban nem tudtunk terepet járni. A 200 × 100 m-es lelőhelyen összesen 5 db őskori kerámiát találtunk. A felszín mindenütt szántott, boronált volt, jó látási viszonyokkal.

HORVÁTH FRIDERIKA – MIKLÓS GERGELY –
ZATYKÓ CSILLA

220. Nagyszakácsi, Simon-lapos

(Somogy megye) Ő, Rő, Á

A falu határának DK-i csücskében fekszik az 56. számú lelőhely, a Simon-lapos-dűlő D-i részén. Itt egy igen dombos területen a dűlő legdélebbi magasabb dombján található a lelőhely. Ezen a területen kb. 150 × 300 m-es

körzetben őskori, valamint 1 db Árpád-kori cserepet gyűjtöttünk.

A falu határának DK-i csücskében fekszik az 57. számú lelőhely, a Simon-lapos-dűlő D-i felében. Az 56. számú lelőhelytől ÉK-re kb. 150 m-re, a következő domb tetején fekszik a lelőhely. Összesen 7 db római kerámiát tudtunk gyűjteni 1999. november 12-én, egy kb. 50 × 100 m-es területen. A felszín mindenütt szántott, boronált volt, jó látási viszonyokkal.

HORVÁTH FRIDERIKA – MIKLÓS GERGELY –
ZATYKÓ CSILLA

221. Nagyszénás, 2. sz. lelőhely, Árpád-kori templom és temető

A részletes jelentést lásd a 131–148. oldalon.

(Békés megye) Á

SZATMÁRI IMRE

222. Nemesvámos, Baláca

(Veszprém megye) Rő

Kitakartuk a XV. és a XVII. számú épület feltárt részeit, és folytattuk a XVII., korábban ismeretlen épület, fürdő feltárását. A közben elvégzett geoelektromos és geomágneses mérések szerint ez az épület jóval nagyobb, mint amire számítottunk, továbbá az észak felé mutató anomáliák újabb, ismeretlen épületre/épületekre utalnak.

A XVII. épület – egyelőre – egy apszissal rendelkezik, több helyiségét nagyon erősen fűtötték. A XVI. épület felé eső oldalon, több szelvényben, leborult fehér és színes falfestménytöredékeket találtunk, s a restaurátorok segítségével egy-egy foltot megmentettünk. Részben a XVII. épület alatt, részben a Ny-i zárófalán kívül egy korábbi építési periódus falai is jelentkeztek. Maga az épület egy periódusú, vakolását-festését megújíthaták.

A XV. épületnél a nagyarányú bolygatás miatt továbbra sem világos az egész épület alaprajza és keletzése (római vagy középkori-e).

Az OMvH kőtár-építkezéseihez kapcsolódóan (és hirtelen!) szükség volt az É-i udvar tanúfalainak elbontására, néhány helyen hitelesítő adatszerzésre. Az É-i udvar a belső udvarfaltól eltekintve meglehetősen egységes képet mutat és egy 3–4. századi állapotot őrzött meg. A folyosórendszer egy része gazdasági célokat szolgált, amire az ott előkerült mezőgazdasági vaseszközleletek is mutatnak.

Munkatárs: Kirchhof Anita régész, Trexler Jánosné grafikus, Ujj Ágnes, Cziráki Veronika restaurátor.

DR. PALÁGYI SYLVIA

223. Nógrád, Vár

(Nógrád megye) Kő

Kitisztítottuk a 16. században épült külső vár északi tornyát, meghatároztuk eredeti járósíntjét, amelyet átvá-